

УДК 616.37-002.2:616.89-008.454

В.Ю. Коваль

ЗАСТОСУВАННЯ МАГНЕ-В₆ У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНИЙ ПАНКРЕАТИТ

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

Мета – оцінити вплив препарату Магне-В6 на прояви депресивності при хронічному панкреатиті.

Матеріали та методи. У дослідженні взяв участь 31 хворий на хронічний панкреатит. Рівень депресії і тривоги реєструвався за допомогою шкали депресії Beck. Шкала депресії Beck (Beck depression inventory – BDI) – один із найпоширеніших опитувальників для самооцінки депресивних станів. Хворі з хронічним панкреатитом приймали Магне-В6 по 2 таблетки 3 рази на добу протягом двох тижнів на фоні стандартного лікування. Проводилась оцінка ступеня депресивності та визначався вміст магнію в сироватці крові до і після лікування.

Результати. При хронічному панкреатиті у 77% хворих виявлено симптоми депресивності (помірно виражена депресія – 51%, критичний рівень депресивності – 26%), які супроводжувалися зниженням вмісту магнію в сироватці крові: при помірно вираженій депресії – $0,88 \pm 0,05$ ммоль/л, при критичному рівні депресивності – $0,27 \pm 0,06$ ммоль/л. Під впливом лікування спостерігалася позитивна динаміка в зменшенні симптомів депресивності: симптоми втомлюваності – з 77% до 25%, дратівливості – з 56% до 19%, песимізму – з 35% до 9%, занепокоєння станом власного здоров'я – з 32% до 12%, печалі – з 38% до 3%, невдоволеності собою – з 32% до 19%, нерішучості – з 38% до 6%, втрати сексуального потягу – з 29% до 19%, труднощі в роботі зникли у 38% хворих. Під впливом застосування препарату магнію відчуття провини зменшилося з 19% до 6%, соціальної відчуженості – з 35% до 25%, невдачі – з 29% до 16%, втрати апетиту – з 29% до 6%, дисморфобії – з 19% до 9%, безсоння – з 19% до 6%. У хворих повністю зникли втрата ваги, прояви плаксивості. Рівень магнію в сироватці крові після лікування суттєво підвищився до $1,03 \pm 0,04$ ммоль/л.

Висновки. Симптоми депресивності проявлялися зниженням рівня магнію в сироватці крові. Під впливом застосування препарату Магне-В6 зменшувалися прояви депресивності та підвищувалися показники рівня магнію в сироватці крові хворих на хронічний панкреатит.

Ключові слова: депресивність, хронічний панкреатит, шкала Бека, магній, Магне-В6.

Вступ

Одним із мінералів, який відіграє важливу роль у попередженні порушень центральної нервової системи, є магній, який бере участь в окисленні жирних кислот, метаболізмі глюкози, активує ферменти окислювального фосфорилування в мітохондріях (синтез АТФ), активує утворення тіамінпірофосфату та реалізацію ефектів тіаміну й інших вітамінів групи В [5]. Поєднання депресій і соматичних захворювань, як правило, відноситься до числа несприятливих факторів, які, з одного боку, ускладнюють процес діагностики, терапії та медичного обслуговування цього контингенту в цілому, а з іншого – негативно впливають на прояви і навіть на результат психічного і соматичного захворювання [1]. Хронічний панкреатит супроводжується дефіцитом екзокринної функції підшлункової залози, яка зазвичай спостерігається на пізніх стадіях хвороби, коли прогресування процесів фібротизації органа призводить до зниження продукції ферментів, що, своєю чергою, спричиняє виникнення клінічних проявів мальабсорбції. До мальабсорбції жирів і білків, яка супроводжується дефіцитом усмоктування жиророзчинних вітамінів, у подальшому приєднується мінеральна недостатність унаслідок порушення

всмоктування кальцію та інших мікроелементів, яка позначається на перебігу захворювання та якості життя пацієнтів [2]. Неоднорідність розподілу магнію в різних тканинах організму, переважний його вміст усередині клітини утруднює діагностику магнієвої недостатності тільки за вмістом магнію в крові. За даними досліджень [4, 6], зниження вмісту магнію в сироватці крові відбувається вже за вираженої його недостатності. Цей факт пояснюється значними компенсаторними можливостями організму, за рахунок яких підтримується нормальний рівень магнію в крові. Є відомості, що клінічна картина дефіциту магнію може спостерігатися при рівні магнію 0,6 ммоль/л, але бути відсутньою при 0,15 ммоль/л, що пояснюється вмістом у плазмі інших електролітів, які можуть посилювати або знижувати прояви гіпомagneмії. На обмін магнію в організмі впливають гормони: антидіуретичний пептид, глюкагон, кальцитонін, паратгормон, інсулін [3].

Мета роботи – оцінити вплив препарату Магне-В6 на прояви депресивності при хронічному панкреатиті.

Матеріали та методи

Проведено анкетне опитування згідно зі шкалою депресивності Бека у 31 хворого на хронічний панкреатит із

порушенням екскреторної та інкреторної функції, який знаходився на лікуванні в гастроентерологічному та ендокринологічному відділеннях Закарпатської обласної клінічної лікарні ім. А. Новака. Рівень депресії і тривоги реєструвався за допомогою шкали депресії Beck. Шкала депресії Beck (Beck depression inventory – BDI) – один із найпоширеніших опитувальників для самооцінки депресивних станів. Опитувальник містив 21 пункт, в якому вказані симптоми депресії (порушення сну, фон настрою, самовідчуття, соматичні симптоми, суїцидальні думки тощо), розташовані по наростаючій інтенсивності. Виділені шкали дали змогу виявити ступінь прояву депресивної симптоматики, оскільки кожна з них представляла собою групу з 4 тверджень, які відповідно оцінюють у балах від 0 до 3. Максимальна сума – 63 бали. Якщо сумарний бал: ≤ 9 – відсутня депресивна симптоматика; 10–18 балів – помірно виражена депресія; 19–29 – критичний рівень депресивності; 30–63 бали – явно виражена депресивна симптоматика. У дослідження включено 31 хворого на хронічний панкреатит – 20 (64,5%) чоловіків і 11 (35,5%) жінок. Вік хворих становив $49,26 \pm 4,29$ року. Хворі на хронічний панкреатит приймали Магне В₆ по 2 таблетки 3 рази на добу протягом двох тижнів на фоні стандартного лікування. Проводилась оцінка ступеня депресивності та визначався вміст магнію в сироватці крові до і після лікування.

Відповідно до рекомендацій Європейського комітету з медичних етичних стандартів захисту психічного здоров'я, у дослідженнях хворі брали участь добровільно після роз'яснювальної роботи. При цьому їм була гарантована анонімність отриманої медичної

інформації. Усім хворим визначався вміст магнію сироватки крові за допомогою наборів «Філісіт-Діагностика», м. Дніпропетровськ.

Результати дослідження та їх обговорення

Серед опитаних хворих на хронічний панкреатит із порушенням екскреторної та інкреторної функції найчастіше виявлялися симптоми втомлюваності – 77%, дратівливості – 56%, песимізму – 35%, занепокоєння станом власного здоров'я – 32%, печалі – 38%, невдоволеності собою – 32%, нерішучості – 38%, втрати сексуального потягу – 29%, труднощі в роботі – 38% хворих. Рідше спостерігалися такі симптоми: відчуття провини – 22%, соціальної відчуженості – 22%, відчуття невдачі – 19%, втрати апетиту – 19%, дисморфобії – 16%, безсоння – 9%, втрати ваги – 12%, плаксивості – 12% хворих. У жодного хворого не спостерігалися симптоми самозаперечення, самозвинувачення та суїцидальних думок.

Після проведеного анкетування всі хворі згідно зі шкалою опитування депресивності Бека розподілилися на групи: 1-ша група – відсутні симптоми депресивності, 2-га група – помірно виражена депресія, 3-тя група – критичний рівень депресивності (рис. 1). Під час анкетного опитування симптоми депресії не виявлялися у 23% хворих на хронічний панкреатит із порушенням екскреторної та інкреторної функції, а виявлялися – у 77%: помірно виражена депресія – у 51%; критичний рівень депресивності – у 26%. У дослідженні не відмічалися явно виражені депресивні симптоми у хворих на хронічний панкреатит.

Рис. 1. Характеристика хворих на хронічний панкреатит залежно від ступеня депресивності, %

При вивченні вмісту магнію в крові хворих на хронічний панкреатит виявлялося його суттєве зниження залежно від ступеня депресивності.

При хронічному панкреатиті в 77% хворих спостерігалися симптоми депресивності, які супроводжувалися зниженням вмісту магнію в сироватці крові: при помірно вираженій депресії –

$0,88 \pm 0,05$ ммоль/л, при критичному рівні депресивності – $0,27 \pm 0,06$ ммоль/л (табл.).

У хворих на хронічний панкреатит із критичним рівнем депресивності вміст магнію в сироватці крові суттєво ($p \leq 0,01$) був нижчим: у 3,5 разу – за показники контрольної групи; у 3,2 разу – за показники хворих на хронічний панкреатит із помірно вираженою

депресивністю. Під впливом лікування симптоми втомлюваності зникли з 77% до 25%, дратівливості – з 56% до 19%, песимізму – з 35% до 9%, занепокоєння станом власного здоров'я – з 32% до 12%, печалі – з 38%

до 3%, невдоволеності собою – 32% до 19%, нерішучості – з 38% до 6%, втрати сексуального потягу – з 29% до 19%, труднощі в роботі зникли у 38% хворих (рис. 2).

Таблиця

Рівень магнію в крові залежно від ступеня депресивності

Показник	Помірно виражена депресія	Критичний рівень депресивності	Контрольна група
Магній, ммоль/л	0,88±0,05	0,27±0,06*	0,97±0,03

Примітки: * – $p \leq 0,01$ між 3-ю та 1 і 2-ю групами.

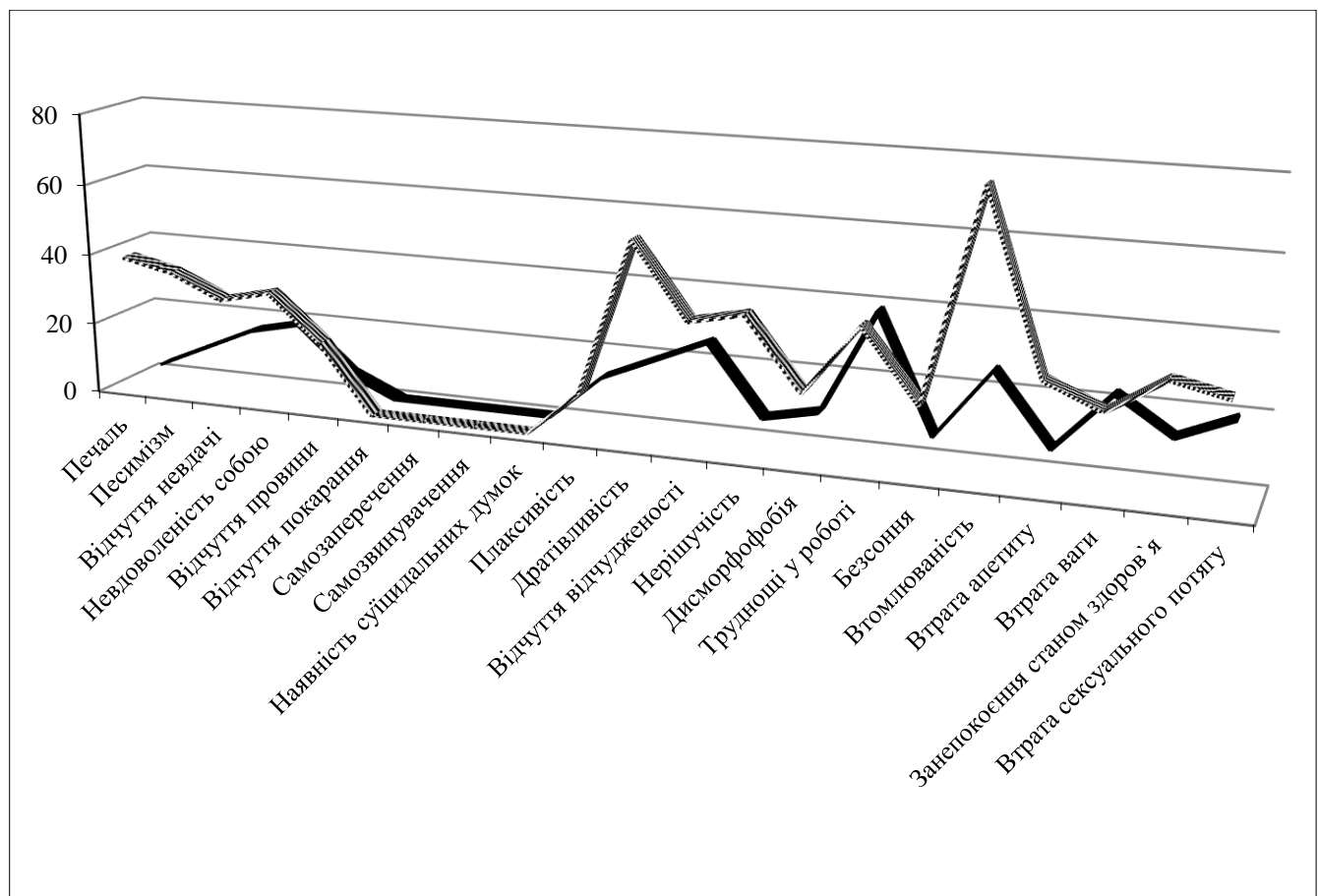

Рис. 2. Характеристика симптомів депресивності у хворих на хронічний панкреатит

Під впливом застосування препарату магнію відчуття провини зменшилося з 19% до 6%, соціальної відчуженості – з 35% до 25%, невдачі – з 29% до 16%, втрати апетиту – з 29% до 6%, дисморфофобії – з 19% до 9%, безсоння – з 19% до 6%. У хворих повністю зникли втрата ваги, прояви плаксивості. Рівень магнію у сироватці крові після лікування суттєво підвищився до $1,03 \pm 0,04$ ммоль/л.

Висновки

При хронічному панкреатиті у 77% хворих виявлялися симптоми депресивності: помірно виражена депресія – 51%, критичний рівень депресивності – 26%.

Симптоми депресивності проявлялися зниженням рівня магнію в сироватці крові.

Під впливом застосування препарату Магне-В6 зменшувалися прояви депресивності та підвищувалися показники рівня магнію в сироватці крові хворих із хронічним панкреатитом.

Перспективи подальших досліджень

З метою розробки профілактичних заходів планується вивчити прояви зовнішньосекреторної

недостатності при хронічному панкреатиті, які супроводжуються дефіцитом різних мікроелементів, і з'ясувати їх роль у формуванні ускладнень.

Література

1. *Белостоцкая Ж. И.* Современные особенности депрессивных расстройств, выявляемых у лиц, проживающих в сельской местности (обзор литературы) / Ж. И. Белостоцкая, И. Л. Вовк // Український вісник психоневрології. – 2009. – Т. 17, вип. 1. – С. 129–134.
2. *Губергриц Н. Б.* Метаболическая панкреатология / Н. Б. Губергриц, А. Н. Казюлин. – Донецк, 2011. – 464 с.
3. *Марушко Ю. В.* Магній та його значення для дитячого організму / Ю. В. Марушко, Т. В. Гишак // Дитячий лікар. – 2013. – № 1 (22). – С. 9–12.
4. *Препараты магния в коррекции повышенной возбудимости у детей* / В. М. Студеникин, С. Ш. Турсунхужаева, Л. М. Кузенкова [и др.] // Фарматека. – 2013. – № 7. – С. 23–26.
5. *Харченко Н. В.* Дієтологія: Підручник / Н. В. Харченко, Г. А. Анохіна. – Київ : Меридіан, 2012. – 528 с.
6. *Эпидемиология, особенности клинического течения и общие принципы медикаментозной терапии тахиаритмий у детей раннего возраста. Часть 1. Пароксизмальные и непароксизмальные тахикардии у детей раннего возраста* / М. А. Школьников, Л. А. Кравцова, В. В. Березницкая [и др.] // Анналы аритмологии. – 2011. – Т. 8, № 4. – С. 5–14.

Дата надходження рукопису до редакції: 03.03.2016 р.

Применение Магне-В₆ у больных хроническим панкреатитом

В.Ю. Коваль

*ГБУЗ «Ужгородский национальный университет»,
г. Ужгород, Украина*

Цель – оценить влияние препарата Магне-В₆ на проявления депрессивности при хроническом панкреатите.

Материалы и методы. В исследовании принимал участие 31 больной хроническим панкреатитом. Уровень депрессии и тревоги регистрировался с помощью шкалы депрессии Бека. Шкала депрессии Бека (Beck depression inventory – BDI) – один из самых распространенных опросников для самооценки депрессивных состояний. Больные хроническим панкреатитом принимали Магне-В₆ по 2 таблетки 3 раза в день в течение двух недель на фоне стандартного лечения. Проводилась оценка степени депрессивности и определялось содержание магния в сыворотке крови до и после лечения.

Результаты. При хроническом панкреатите у 77% больных выявлены симптомы депрессивности (умеренно выраженная депрессия – 51%, критический уровень депрессивности – 26%), которые сопровождалось снижением содержания магния в сыворотке крови: при умеренно выраженной депрессии – $0,88 \pm 0,05$ ммоль/л, при критическом уровне депрессивности – $0,27 \pm 0,06$ ммоль/л. Под влиянием лечения наблюдалась положительная динамика в уменьшении симптомов депрессивности: симптомы усталости – с 77% до 25%, раздражительности – с 56% до 19%, пессимизма – с 35% до 9%, обеспокоенность состоянием своего здоровья – с 32% до 12%, печали – с 38% до 3%, неудовлетворенности собой – с 32% до 19%, нерешительности – с 38% до 6%, потери сексуального влечения – с 29% до 19%, трудности в работе исчезли в 38% больных. Под влиянием применения препарата магния чувство вины уменьшилось с 19% до 6%, ощущение социальной отчужденности – с 35% до 25%, неудачи – с 29% до 16%, потери аппетита – с 29% до 6%, дисморфофобии – с 19% до 9%, бессонница – с 19% до 6%. У больных полностью исчезли потеря веса, проявления плаксивости. Уровень магния в сыворотке крови после лечения существенно повысился до $1,03 \pm 0,04$ ммоль/л.

Выводы. Симптомы депрессивности проявлялись снижением уровня магния в сыворотке крови. Под влиянием применения препарата Магне-В₆ уменьшались проявления депрессивности и повышались показатели уровня магния в сыворотке крови больных хроническим панкреатитом.

Ключевые слова: депрессивность, хронический панкреатит, шкала Бека, магний, Магне-В₆.

Application Magne-B₆ in patients with chronic pancreatitis

V.Yu. Koval

SHEI «Uzhgorod National University», Uzhgorod, Ukraine

Purpose – to assess the impact of magnesium Magne-B₆ on manifestations of depression in patients with chronic pancreatitis.

Materials and methods. The study included 31 patients with chronic pancreatitis. The level of depression and anxiety was recorded using the Beck's scale depression. Scale of Depression Beck (Beck depression inventory – BDI) – one of the most common self-assessment questionnaires for depression. Patients with chronic pancreatitis taking Magne-B₆ 2 tablets 3 times a day for two weeks due to the standard treatment. Evaluated the degree of depression and magnesium content were determined in serum before and after treatment.

Results. In 77% of patients with chronic pancreatitis were found depression symptoms (moderately severe depression – in 51%, critical level of depression – in 26%), accompanied by a decrease in magnesium content in blood serum: with moderately severe depression – 0.88 ± 0.05 mmol/l, the critical level of depression – 0.27 ± 0.06 mmol/l. There was revealed positive dynamics of treatment: symptoms of fatigue decreased from 77% to 25%, irritability – from 56% to 19%, pessimism – from 35% to 9%, concern about health – from 32% to 12%, sorrow – from 38% to 3%, dissatisfaction – from 32% to 19%, undecided – from 38% to 6%, loss of sexual desire – from 29% to 19%, difficulties in the work disappeared in 38% of patients. Under the influence of the use of Magne B₆ feelings of guilt decreased from 19% to 6%, a sense of social alienation – from 35% to 25%, a sense of failure – from 29% to 16%, loss of appetite – with 29% to 6%, dysmorphofobiya – from 19% to 9%, insomnia – from 19% to 6%. In these patients completely disappeared weight loss, signs tearfulness. The level of magnesium in blood serum after treatment significantly increased to 1.03 ± 0.04 mmol/l.

Conclusions. Symptoms of depression occur with lower levels of magnesium in the blood serum. Under the influence of the use of Magne-B₆ is observed reduced the manifestations depression and increased levels of magnesium in the blood serum of patients with chronic pancreatitis.

Key words: depression, chronic pancreatitis, Beck's Scale, magnesium, Magne-B₆.

Відомості про автора

Коваль Валентина Юріївна – к.мед.н., доц. кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб медичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; пл. Народна, 3, м. Ужгород, Закарпатська обл., 88000, Україна.